МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра європейських та регіональних студій факультету міжнародних відносин

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Кафедра країнознавства та туризму географічного факультету

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
Кафедра туризму та кафедра готельно-ресторанного бізнесу факультету туризму

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С. З. ҐЖИЦЬКОГО
Кафедра туризму, рекреації та краєзнавства факультету землевпорядкування та інфраструктурного розвитку

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра туризму факультету туризму та міжнародних комунікацій

ЛЬВІВСЬКА МІСЬКА РАДА
Управління туризму Департаменту економічного розвитку

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА (ДЕРЖАВНА) АДМІНІСТРАЦІЯ
Управління туризму та курортів Департаменту спорту, молоді та туризму

ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФОНД

ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Матеріали
XX міжнародної наукової конференції
Львів
9-10 жовтня 2026 р.

Львів – 2026

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ТА РИЗИКАМИ В АКТИВНИХ ВИДАХ ТУРИЗМУ

Костянтин Лабарткава, Валентина Лабарткава
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського
Львів, Україна

Дане дослідження присвячено аналізу сучасних підходів до забезпечення безпеки та реалізації ризик-менеджменту в галузі спортивного та екстремального туризму. Систематизовано основні групи ризиків, проаналізовано стратегії управління ними (уникнення, мінімізація, передача, прийняття) та обґрунтовано необхідність комплексного застосування організаційних, технологічних і соціально-психологічних заходів для зниження рівня небезпеки.

Сучасні тенденції розвитку туристичної галузі тісно пов’язані з інтенсивним зростанням популярності активних видів туризму, зокрема спортивного та екстремального. Ці напрями привертають увагу населення завдяки можливості фізичного розвитку, самореалізації та психоемоційного розвантаження. Проте специфіка активного туризму нерозривно пов’язана з підвищеним рівнем небезпеки та фізичних навантажень. Недостатній рівень безпекових заходів часто призводить до травматизму, матеріальних збитків і, як наслідок, зниження довіри споживачів до туристичних дестинацій. В умовах зростаючого попиту розробка дієвої системи ризик-менеджменту та наукове осмислення сучасних викликів безпеки є базовою умовою сталого функціонування туристичних систем.

Питання безпеки в туристичній сфері є предметом досліджень багатьох українських та зарубіжних науковців. Регіональні економічні аспекти туристичної безпеки досліджував А. Голод, а нормативно-правові засади стандартів безпеки в Україні – Р. Кожухівська та С. Тимчук. Проблематику ризик-менеджменту як складової стратегічного управління туристичними підприємствами розкрили Ю. Миронов і О. Сватюк. Іноземні дослідники Z. Li, A. Kumar, D. Morgan розглядають управління ризиками в пригодницькому та екстремальному туризмі як мультидисциплінарну проблему, акцентуючи увагу на самозахисній поведінці туристів, сприйнятті ризиків та вдосконаленні безпекових стандартів.

Методологічною основою дослідження є застосування системного та ризик-орієнтованого підходів у межах туризмології. Туризмологічний підхід розглядає безпеку як інтегровану категорію, що охоплює організаційні, технічні, правові та соціально-психологічні заходи захисту життя і здоров'я учасників подорожей. Управління ризиками туристичного підприємства структурується як циклічний процес, що включає: встановлення потенційних загроз, аналіз ймовірності їх виникнення, оцінку наслідків, вибір та впровадження відповідної стратегії, а також оцінку її ефективності.

Ризики у спортивному та екстремальному туризмі мають складну природу і класифікуються на п'ять ключових груп:

1. Природні (лавини, зсуви, різкі зміни погоди).
2. Технічні (поломка або втрата спорядження).
3. Організаційні (недостатня кваліфікація гідів, відсутність ліцензій).
4. Медичні (переохолодження, травмування).
5. Інформаційні (дезорієнтація через неналежний інструктаж).

Для нейтралізації цих загроз застосовуються базові стратегії управління: уникнення (наприклад, скасування сходжень за поганих умов), мінімізація (дублювання спорядження), передача (медичне страхування) та усвідомлене прийняття (у професійних видах, як-от альпінізм). Вирішальний вплив на ефективність безпекових заходів має людський фактор: емоційний стан учасників часто ускладнює стандартизовану оцінку небезпек. Перспективним інструментом контролю є цифровізація. Використання GPS-трекінгу, систем онлайн-моніторингу, супутникового зв'язку та алгоритмів прогнозування погодних умов суттєво підвищує оперативну безпеку туристів на маршруті.

Безпека та ризик-менеджмент є ключовими елементами функціонування спортивного й екстремального туризму. Специфіка цих видів діяльності зумовлює необхідність застосування комплексного підходу, що поєднує професійну підготовку туристичного персоналу, сучасне технічне та цифрове оснащення, а також формування культури відповідального туризму. Запровадження інтегрованих моделей управління ризиками забезпечить не лише мінімізацію надзвичайних ситуацій, але й сприятиме довгостроковій конкурентоспроможності та сталому розвитку туристичної індустрії загалом.

Список використаних джерел:
1. Голод А.П. Безпека туризму як об’єкт регіональних економічних досліджень. Інноваційна економіка. 2014. No 4 (53). С. 190–194.2.
2. Кожухівська Р., Тимчук С. Безпекова діяльність у сфері туризму та рекреації в Україні: ана-літичний огляд. Економіка та суспільство. 2023.
3. Kumar A., Nag A., Guleria S., Singh M., Sharma P. Recreation through adventure sports: perceptions and engagement insights from tourists in Kullu Valley (Bharat). Journal of Sport & Tourism. 2024. Vol. 28(4), pp. 273–289. DOI: https://doi.org/ 10.1080/14775085.2025.2468236 7.
4. Li Z., Kou L., Zhang, Y., Xu H., Wu H.Co-creating safe and satisfying tourist experiences: The roles of self-protective and destination-protective behaviors in adventure mountain tourism. Journal of Hospitality and Tourism Management. 2026. Vol. 66, 101377. DOI: https://doi.org/10.1016/j.jhtm.2025.1013776.
5. Morgan D. et all. Safety management in the adventure tourism industry. Tourist Health, Safety and Wellbeing in the New Normal. Springer, Singapore. 2021. pp. 373–387. DOI: http://dx.doi.org/10.1007/978-981-16-5415-2_15.

ХОРВАТСЬКИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО БРЕНДУ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА МАКАРСЬКА)

Галина Лабінська
Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна

Макарська – одне з найдавніших міст у хорватській частині Адріатики, осередок туристичного хабу *Makarska Riviera* (60-ти кілометрова смуга дрібно-галечникових пляжів уздовж східного узбережжя Адріатичного моря, межі котрої умовно окреслені поселеннями Брела і Градаць). Очевидними перевагами даної території є чисте море, гори Біоково (1762 м над рівнем моря), сосни, які ростуть безпосередньо на пляжі, виразний місцевий колорит, а також розвинені транспортна мережа і туристична інфраструктура [13]. Адміністративно Макарська входить до Сплітсько-